

**Genetiškai modifikuotų organizmų ir
genetiškai modifikuotų produktų
kūrimui ir apgalvotam išleidimui į
aplinką naudojamų procedūrų vadovas**

Įvadas	4
1. Bendra informacija apie biosaugos reikalavimus, taikomus genetiškai modifikuotiems organizmams.....	5
2. Leidimų naudoti genetiškai modifikuotus organizmus išdavimo mechanizmas.....	6
2.1. Genetiškai modifikuotų organizmų saugaus naudojimo organizavimas ir administravimas Lietuvoje	6
2.2. Sprendimų priėmimo mechanizmas	12
2.2.1. Sprendimų priėmimo mechanizmas leidimui apgalvotai išleisti į aplinką genetiškai modifikuotus organizmus	12
2.2.2. Sprendimų priėmimo mechanizmas leidimui genetiškai modifikuotus organizmus ir produktus tiekti rinkai.....	14
2.3. Genetiškai modifikuotų organizmų rizikos vertinimas ir valdymas.....	16
2.4. Genetiškai modifikuotų organizmų stebėseną	21
2.5. Genetiškai modifikuotų organizmų tiekimo rinkai leidimų išdavimas Europos Sąjungoje.....	24
2.6. Visuomenės dalyvavimas genetiškai modifikuotų organizmų ir genetiškai modifikuotų produktų kūrimo ir apgalvoto išleidimo į aplinką įvertinimo procedūrose	25
3. Ribotas genetiškai modifikuotų mikroorganizmų naudojimas	27
3.1. Leidimų genetiškai modifikuotus mikroorganizmus naudoti riboto naudojimo sąlygomis išdavimas	27
3.2. Genetiškai modifikuotų mikroorganizmų apgalvotas išleidimas į aplinką eksperimento tikslais.....	30
3.3. Genetiškai modifikuotų mikroorganizmų tiekimas rinkai.....	30
3.4. Ribojimo ir kitų biosaugos priemonių taikymas, dirbant su gyvūnais ir augalais, sąmoningai apkrėtais genetiškai modifikuotais mikroorganizmais, ar/ir GM gyvūnais ir GM augalais, riboto naudojimo veiklos atveju	31
3.4.1. Genetiškai modifikuotų mikroorganizmų pritaikymas ribotam naudojimui Lietuvoje	33
3.4.2. Institucijos, ribotai naudojančios genetiškai modifikuotus mikroorganizmus	34
3.5. Augalų ir gyvūnų, sąmoningai apkrėstų genetiškai modifikuotais mikroorganizmais, ar/ir genetiškai modifikuotų gyvūnų ir genetiškai modifikuotų augalų apgalvotas išleidimas į aplinką eksperimento tikslais.....	34
4. Dažniausiai užduodami klausimai.....	36
5. Tarptautiniai ir nacionaliniai teisės aktai, reglamentuojantys genetiškai modifikuotų organizmų saugų naudojimą, įgyvendinant Biologinės įvairovės konvencijos Kartachenos biosaugos protokolo reikalavimus	42
5.1. Tarptautiniai teisės aktai, reglamentuojantys GMO saugų naudojimą	42
5.2. Nacionaliniai teisės aktai, reglamentuojantys saugų GMO naudojimą.....	47
Papildoma literatūra	55
Priedai	60
Lietuvos Respublikos Genetiškai modifikuotų organizmų įstatymas	60
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas „Dėl Genetiškai modifikuotų mikroorganizmų riboto naudojimo Lietuvos Respublikoje tvarkos patvirtinimo“	68
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas „Dėl Genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką, pateikimo į rinką tvarkos aprašo patvirtinimo“.....	80